

ἀνταμήσους, ὄ=ὄ συγγενῆς
 ἀνταμήσα ἠ=ἠ συγγένισσα
 ἀνταμήσα, ἠ=ἠ συγγένεια
 ἀνταμησάδια, τὰ=συγγενάδια
 ἀπαλούδ' τὸ=βούτυρο, τὸ λάδι Σ
 ἀπαλούδια, τὰ=τὰ μαλλιά
 ἀράζου=δίνω Σ. ῥάζου
 ἄρασμα, τὸ=τὸ δόσιμο
 ἀρίδ', τὸ=τὸ τσόκι δηλ. τὸ σφυρι
 τῶν μαστόρων
 ἀσπροῦδ', τὸ=τὸ γάλα
 ἀσπροῦδου, ἠ=ἠ ζάχαρη

βάζου=πεθαίνω Σ.

ἔβαξι=ἀπέθανε

βασμέν'ους ὄ=ὄ πεθαμένος, πτωχὸς
 βαλαζόν', τὸ=τὸ πρόβατον
 βαλαζουνάκ', τὸ=προβατάκι
 βίτσου, ἠ=ἠ θύρα Σ.
 βιτσόπ'λου, τὸ=τὸ παράθυρο
 βιτσούλ' τὸ=τὸ παραθύρι
 βιζιώνου=βλέπω Σ.
 βλαστάρ', τὸ=ὄ ἀδελφὸς
 βλαστάρου, ἠ=ἠ ἀδελφή
 βλασταράκι, τὸ=τὸ ἀδελφάκι
 βόδα, ἠ=τὸ νερὸ
 βούτ', ὄ=τὸ μουστάκι

γυαλί, τὸ=τὸ μάτι, πληθ. γυαλιὰ
 γυαλίζου=βλέπω Σ.

γκαβιάζου ἢ καβιάζου=κτυπῶ, τσα-
 κίζω Σ.

γκαβιασμα, τὸ=τὸ κτύπημα ἢ ἀ-
 σθένεια

γκαβίζου=φκειάνω—στήθου=χτίζω

γκέζους, ὄ=ὄ πρωκτὸς

γκέτζιους, ὄ=ὄ ἄνδρας Σ. γατζιὸς

γκιμεύου=κοιμῶμαι Σ. γινεύου

γκίμεμα, τὸ=ὄ ὕπνος

γκίμος, ὄ=ὄ ὕπνος

γκουλέμους, ὄ=ὄ μεγάλος,—τ'σέλ'
 =ὄ πρόεδρος τοῦ χωριοῦ

γκουζβίτσα, τὰ=οἱ μαστοὶ τῆς γυ-
 ναικὸς

γκουλιάτ'ς, ὄ=ὄ χωροφύλαξ

δέντρος καὶ δεντρῆς, ὄ=ὄ γαμβρὸς

δέξους, ὄ=ὄ χωροφύλαξ,—γκουλέ-
 μους=ὄ ἀστυνόμος

διαμάντια ἢ διαμαντούλια, τὰ=τὰ
 φασόλια

δρουτσίλου ἢ δρουτσλιάρα, ἠ=ἠ
 φακῆ

ζένα, ἠ=γυναῖκα Τζ. jάνα Σ.
 δέντσα

ζίτου, τὸ=τὸ ἀλεύρι Σ. ὄ ζίτους
 ζμπάνγκια, ἠ=ἠ πίτα Τζ. jούπινα Σ.

θόδου, ἠ=ἠ ῥακή, τὸ οὔζο Σ. Θό-
 δουρος

κάλου, ἠ=ἠ ἀσβέστη

καλόηρους, ὄ=ἠ νύχτα

καλόγρια, ἠ=ἠμποτίλια, ἠ φιάλη

κάντζιου, ἠ=ἠ κοιλία Σ.

καντζιένου=γκαστρώνω

κάντζιωμα, τὸ=ἠ ἐγκυμοσύνη

καντζιουμέν', ἠ=ἠ ἐγκνος

καστέλ', τὸ=τὸ βρακί

κατσάλ', τὸ=ὄ σκύλος Σ.

κατούρου, ἠ=ἠ βρύση

καριεύου=πέρδομαι

κάρους ὄ=ὄ πόρδος

καψαλάου καὶ καψαλίζου=φεύγω Σ.

κάψαλα, δὲ μπουρῶ νὰ σι γυαλί-

ζου=φύγε, δὲν ἠμπορῶ νὰ σὲ

βλέπω

καψάλα, ἦ=ἦ φυγή
 καψοκάρδια, τὰ=κρεμμύδια, τὰ
 σκόρδα
 καρόφ(υ)λλου, τὸ=τὸ τσιγάρο Τζ.
 κιούρον, ἦ=ἦ ἐκκλησία Τζ.
 κλωνάρια, τὰ=τὰ χέρια
 κουρφιάρ'ς, ὁ=τὸ κεφάλι Τζ.
 κοῦκκοι, οἱ=τὰ κουκκιά
 κουθίφια, τὰ=τὰ σταφύλια
 κουφιουγιαννούλα, ἦ=τὸ μαχαί-
 ρι Τζ.
 κούφιου, τὸ=σπίτι
 κούδαρ'ς, ὁ=ὁ μάστορας πλ. κου-
 δαραῖοι
 κουδαρίτ'κα, τὰ=τὰ μαστόρικα
 κουδαρόπλου, τὸ=τὸ μαστορόπουλο
 κόθβας, ὁ=ὁ παππᾶς
 κουθβίνα, ἦ=ἦ παππαδιά
 κουθβόπ'λα, τὰ=τὰ παπαδόπουλα
 κουθβουπούλα, ἦ=ἦ παππαδοπούλα
 κουμπιάρρα, ἦ=ἦ πρέντζα, ἦ γκίτζα
 κουκκ'νάδια, τὰ=τὰ κεράσια
 κόζα, ἦ=ἦ ψεῖρα
 κούτσουρου, τὸ=τὸ μεσημέρι
 πραβίζου κούτσουρου := μεσημε-
 ριάζω
 κρανιάζου=πληρώνω
 κράνια, τὰ=τὰ χρήματα Σ.
 κράνιασμα, τὸ=ἡ πληρωμὴ
 κρανιάρρα, ἦ=ἦ σακκούλα Σ.
 κριμμύδ', τὸ=τὸ ὥρολόγιον
 κριμμύδου, ἦ=ἦ ὥρα
 κρούτους, ὁ=ὁ γέρος Σ κούρτ'ς
 κρούτου, ἦ=ἦ γριά Σ κούρτ'σσα
 κρουτεύου=γηράζω

 λαγὸς καὶ λαγούλ', τὸ=τὸ παιδί Σ.
 λαγούλιμα, τὸ=ἡ παντρεία
 λαγουλεύου=παντρεύω

λιούνκρ', τὸ=τὸ χουλιάρι
 μανγγούτ', τὸ=τὸ τουφέκι, τὸ πι-
 στόλι.
 μανεύου=τρώγω
 μάνιμα, τὸ=τὸ τρώγειν
 μάνο, τὸ=ψωμὶ
 —πρόβειο=ὁ σίτινος ἄρτος
 —τράγειο=ὁ ἀροδοσίτινος ἄρ-
 τος
 μαλέτσ'κους, ὁ=ὁ μικρὸς
 μαλέτσ'κου, τὸ=τὸ μικρὸ, τὸ παιδί
 μανούρου, ἦ=ἦ ἐντροπή
 δὲ φουράει μανούρου=δὲν ἐντρέ-
 πεται
 μανούρ', τὸ=τὸ λιθάρι Σ.
 μακρινίτσα, ἦ=ὁ δρόμος
 μακρουσκούφου, ἦ=ἦ τέντζερη, χύτρα
 μακρουσκούφια, τὰ=τὰ χαλκώματα
 μανάφια, τὰ=τὰ σῦκα
 μαυρούδ', τὸ=τὸ χῶμα, τὸ χωράφι
 μαυρούδια, τὰ=τὰ γράμματα
 μακρουδιάρ'ς καὶ μαυρουδῆς, ὁ=
 ὁ δάσκαλος
 μακρουδιάρρα, ἦ=ἡ δασκάλα
 μακρουδιάρκου, τὸ=τὸ βιβλίον
 μαυρουζούμ', τὸ=ὁ καφὲς Σ.
 μάτσους, ὁ=ὁ γάτος
 μάτσα, ἦ=ἡ γάτα
 μέλιους, ὁ=ὁ τούρκος Σ.
 μέλ'σσα, ἦ=ἡ τούρκισσα
 μιλιόπλου, τὸ=τὸ τουρκόπουλο
 μιλιόπούλα, ἦ=ἡ τουρκοπούλα
 μιλόστ'ταρου, τὸ=τὸ ῥύζι
 μίχους, ὁ=τὸ κρέας
 μιντζούνα, ἦ=τὸ ψέμα, ψεῦδος
 μόκου ἦ=ἡ σιωπὴ, σάπα Σ. μού-
 μου
 μούκα ἦ=ἡ νύφη Σ ὁ μούκας

μοντσέβου=οὐρῶ
 μούτσ'μα, τὸ=τὸ οὔρος, ἢ οὔρησις
 μπάγγους ὁ=ὁ γύφτος
 μπάγγ'σσα, ἢ=ἢ γύφτισσα
 μπαγγκόπ'λα, τὰ=τὰ γυφτόπουλα
 μπαγγοπούλα, ἢ=ἢ γυφτοπούλα
 μπαγγαριά, ἢ=ἢ γυφτουριά
 μπαζμάδ', τὸ=τὸ γαϊδούρι
 μπαζμάδου, ἢ=ἢ γαϊδοῦρα
 μπαζμαδάκ', τὸ=τὸ γαϊδουράκι
 μπαρός, ὁ=ὁ ἀφέντης, ὁ νοικοκύ-
 ρης, ὁ μέγας Σ.
 μπολόβ', τὸ=τὸ βόδι
 μπουλόβου, ἢ=ἢ ἀγελάδα
 μπουλουβάκ', τὸ=τὸ βοϊδάκι

νιρουπούλ' τὸ=τὸ ψάρι Σ.
 νιάρου, ἢ=ἢ μύτη
 ντάρους, ὁ=ὁ γάμος
 νταρεύουμι=παντρεύομαι
 ντάριμα, τὸ=ἢ παντρεία
 ντάτ'ς, ὁ=ὁ ἄνδρας
 ντένα, ἢ=ἢ ἡμέρα Σ.
 ντενιάτ'κου, τὸ=τὸ ἡμερομίσθιον
 Ντούκανα, τὰ=τὰ Γιάννενα Σ.
 ντούκανους=ὁ μέγας
 ντουρντούφισ, οἱ=αἱ πατάτες
 ντριάνους, ὁ=ὁ τροβάς Σ.
 ντισέρ', τὸ=τὸ μουλάρι Σ.
 ντισέρου, ἢ=ἢ μούλα, ἢ φοράδα
 ξέφλιασμα, τὸ=ἢ ὀμιλία
 ξέσυρμα, τὸ=ὁ ἔρχομὸς
 ξιφλιάου ἢ ξιφλιάζου=ὀμιλῶ Σ.
 μῆ ξιφλιῶς, τσιλίζ' οὐ μπαρός=μῆ
 μιλάς ἀκούει ὁ ἀφεντικός.
 ξισέρουμι=ἔρχομαι, πηγαίνω, φεύ-
 γω Σ.
 ξούλια, τὰ=τὰ ῥοῦχα

ξπουλθές, οἱ=τὰ τσαρούγια
 ὄρματους, ὁ=ὁ ὄμορφος, ὁ καλὸς Σ.
 φουράει ὄρματ' ἢ ἀγγίδα=εἶναι
 ὄμορφη ἢ κωπέλλα.
 οὐλμάδα καὶ οὐμάδα, ἢ=ἢ πλάκα
 Σ. λουμάδα
 οὐλμαδιάζου καὶ οὐμαδιάζου=σκε-
 πάζω Σ. λουμαδιάζου
 οὐλμάδιασμα τὸ=τὸ σκέπασμα.
 παλιός, ὁ=τὸ πέος
 πατούσου, ἢ=ἢ σκάλα
 πατσάρια, τὰ=τὰ ψέματα
 πραβίζου=φκειάνω Σ.
 πραβίστι ὄρματ' ῥάπου, ξισέριτ' οὐ
 μπαρός=φκειάστε καλὴ δουλειά,
 ἔρχεται ὁ ἀφεντικός
 πρασ'νάδια, τὰ=λάχανα Σ.
 προυβειάρ'ς, ὁ=ὁ τραχανᾶς
 πρόβεια, ἢ=ἢ λειτουργιά, τὸ πρό-
 σφορον Σ.
 ράϊκους, ὁ=ὁ ἥλιος Σ. ῥάνους
 ῥάπου, ἢ=ἢ ἐργασία
 σαλούτου, ἢ=ἢ δραχμὴ
 σάκους, ὁ=τὸ βρακί
 σέλου, τὸ=τὸ χωριὸ
 θὰ ξισιρθοῦμι στοῦ σέλου=θὰ
 πάμε στὸ χωριό.
 σκάπους, ὁ=ἢ συνουσία
 σκαπίζου=συνουσιάζομαι
 σκροῦμπους, ὁ=ὁ καφὸς
 σουρουκλίδ', τὸ=τὸ γίδι Σ. σουρ-
 κλίδ'
 σουρουκλίδα, ἢ=ἢ γίδα Σ. σουρ-
 κλίδα
 σουρουκλιδάκ', τὸ=τὸ γιδάκι

σταμέβου=κάθομαι, ἀργῶ Σ.
 στάμιμα, τὸ=ἡ ἀργία, τὸ καθισιὸ
 στάμου, ἡ=ἡ ἀργία Σ.
 θιάρου, ἡ=ἡ γριά, ἡ μάννα
 στήσους, ὁ=ὁ τοῖχος
 στουρνάρια, τὰ=τὰ αὐγά Σ.
 στουρνάρα, ἡ=ἡ κόττα
 στουρναρᾶς, ὁ=ὁ κόκορας
 στουρναρίζ' ἡ στουρνάρα=γεννάει
 σφέλς, ὁ=ὁ νοικοκύρης. [ἡ κόττα.

ταμπάκου, ἡ=ἡ βροχή
 ταμπακίζ'=βρέχει
 ταμπακίζου=βρέχω
 ταμπάκ'σμα τὸ=τὸ βρέξιμο
 ταμπακίζ' σήμερα' δὲ φορᾶμι ῥά-
 που=βρέχει σήμερα, (δὲν ἔχομε
 ἐργασίαν.
 ταμπάρου, τὸ=ἡ κάπα
 τζάμια, τὰ=τὰ ματογυάλα
 τρουγγους, ὁ καὶ τρουγγ'σμα, τὸ=
 ἡ συνουσία
 τρουγγάου καὶ τρουγγίζου=συνου-
 σιάζομαι

τσαφκί, τὸ=τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον
 τσέπους, ὁ=τὸ χρῆμα
 τραφή, ἡ=ἡ δῶκᾶ
 τράγειο, τὸ=ὁ ἀραβόσιτος
 τσιλίζου=ὀμιλῶ, γνωρίζω, καταλαμ-
 βάνω Σ.
 τσιρικῶνου=κλέπτο
 τσιρίκουμα, τὸ=τὸ κλέψιμο
 τσιρκουμάτης ὁ=ὁ κλέπτης
 τροχός, ὁ=τὸ κρασί
 τροχεύου=πίνω

φανούθου, ἡ=ἡ λάμπα
 φοράδι, τὸ=τὸ ξύλο Σ.
 φουραδιάρ'ς, ὁ=ὁ μαραγγὸς
 φουράου καὶ φουρῶ=ἔχω, εἶμαι Σ.
 φουντιάρα, ἡ=τὸ τσιγάρο
 ἄραξι μιὰ φουντιάρα=δῶσε ἕνα
 τσιγάρο
 φουσκοκόιλια, τὰ=τὰ φασόλια
 χαστακίζου=τσακίζου
 ψάνα, ἡ=ἡ φόκα, τὸ καλαμπόκι.

Φράσεις

Τσιλί(ς)εις τὰ Κουδαρίτικα;

Τὰ τσιλίζου.

Ἄπ' ποῦ φορᾶς;

Φουράου κούδαρ'ς ἄπ' τὰ Χ(ου)λα-
 ρουχώρια.

Φουρᾶν ῥάπου οἱ κουδαραῖοι στοῦ
 σέλου σ'?

Φουρᾶν λίγ' στ' μακρινίτσα, οἱ
 ἄλλ' σταμεύ'ν.

Ἰγὼ πραβίζου ἕνα κούφιο στὰ
 Ντούκανα.

Τὸ πραβίζιτι πούλλοι κουδαραῖοι;

Τρεῖς ψτατσ'δις καὶ δυὸ λαγούλια.

Ξέρεις τὰ μαστορικά;

Τὰ ξέρω.

Ἄπὸ ποῦ εἶσαι;

Εἶμαι μάστορας ἀπὸ τὰ Χουλιαρο-
 χώρια.

Ἔχουν ἐργασίαν οἱ μαστόροι στοῦ
 χωριό σου;

Ἔχουν λίγη στοῦ δρόμο, οἱ ἄλλοι
 κάθονται.

Ἐγὼ φκειάνω ἕνα σπίτι στὰ Γιάν-
 νενα.

Τὸ φκειάνετε πολλοὶ μαστόροι;

Τρεῖς ἄνδρες καὶ δύο παιδιὰ.

Ποῦ ξισέρ'ς;

Ξισέρου στοῦ *μπάγγου* νὰ μ'πραβίς' τ' ἀρίδια, θὰ τὸν κρανιάσου κὶ θὰ καφαλίσου γιὰ τ' ῥάπου.

Τί *φνιιάτ'κου* φουραῖτι;

Οὐγδοῆντα *δαλοῦτις* τ' *φτένα*.

Τί μανεύιτι;

Μανεύουμι μανό, μίχου, κούκκ'ς, νιρουπούλια κὶ τς πρσσύτιρις *φτένις* πρσνάδια κὶ φουσκοκόιλια.

Φουραῖτι ὄρατου *μπαρό*;

Φουραῖμι πολὺ ὄρατον κὶ γιαντὸ τ' πρβίζουμι ὄρατον στήσου.

Ἄμα σταμεύουμι ἀπ' τ' ῥάκου μας, ἀράζ' θόδου, τροχὸ καὶ μαυροζούμ'

Πότι θὰ καφαλίσουμι γιὰ τοῦ σέλου;

Ἄμα σταμέψουμι, θὰ καφαλίσουμι δίχους ἄλλου, γιὰτὶ τὴν ἡμέραν κὶ ὄλου ταμπακίζ'. Θὰ ξισυρθῶ στοῦ σέλου νὰ πρβίσου τὰ μαυρούδια μ'.

Ποῦ πᾶς;

Πηγαίνω στὸ γύφτο νὰ μοῦ φκειάσῃ τὰ σφυριά, θὰ τὸν πληρώσω καὶ θὰ φύγω διὰ τὴν ἐργασίαν.

Τί ἡμερομίσθιον παίρνετε;

Ὅγδοῆντα δραχμάς τὴν ἡμέραν.

Τί τρῶτε;

Τρῶμε ψωμί, κρέας, κουκκιά, ψάρια καὶ τὲς περισσότερες ἡμέρες λάχανα καὶ φασόλια.

Ἔχετε καλὸν ἀφεντικό;

Ἔχομε πολὺ καλὸν καὶ γιαντὸ τοῦ φκειάνομε καλὸν τοῖχο.

Ἄμα παύομεν ἀπὸ τὴν ἐργασίαν μᾶς φέρει ῥακί, κρασί καὶ καφέ.

Πότε θὰ φύγωμεν γιὰ τὸ χωριό;

Ἄμα τελειώσωμεν, νὰ φύγωμεν δίχως ἄλλο, γιὰτὶ τὴν ἡμέραν κὶ ὄλο βρέχει. Θὰ πάω στὸ χωριὸ νὰ φκειάσω τὰ χωράφια μου.